

OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
etapa locală, 18 februarie 2017
Clasa a V-a

Toate subiectele sunt obligatorii.

Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte.

SUBIECTUL I – Lectura 50 de puncte

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru:

*A. Lumină, lumină, de ce
În toamnă târzie te duci?
Amară e coaja de nuci
Și floarea-soarelui e
Tăciune când tu ne-o usuci.*

*Lumină, lumină, mai stai,
Spre iarnă nu te grăbi!
Ce-or face în vânturi pustii
Foșnitele frunze și mai
Măhnite de nu le mângâi?...*

*Lumină, lumină, n-ai nici
O milă de flori și furnici.
Dar greierii, bieții, ce strâng
Doar bobul de soare din câng,
Ce-or face la iarnă și cui
Să ceară de nu-i îndestui?*

*Lumină, lumină, mai stai
La mine măcar până-n mai!*

(Ion Pillat, *Cântec pentru lumină*)

B.[...] Ornamentația fațadelor sporește Frumusețea clădirilor. [...] Printre ornamente sunt fundamentale cele care se bazează pe lumină și culoare: marmura e frumoasă pentru albul său, metalele pentru lumina pe care o reflectă. Văzduhul însuși e frumos: *aer-aeris* [...] împrumută în numele său ceva din splendoarea aurului (*aurum*), căci, precum aurul, aerul strălucește de îndată ce este străbătut de lumină. Pietrele prețioase sunt frumoase pentru culoarea lor, iar culoarea lor nu e altceva decât lumina captivă a soarelui și materie purificată. Ochii sunt frumoși dacă sunt luminoși, iar cei mai frumoși sunt ochii de culoarea cerului.

(*Istoria Frumuseții*, Enciclopedia Rao, 2005, ediție îngrijită de Umberto Eco)

a) Înțelegerea textului- 12 p.

1. Prezintă o trăsătură comună și una diferită, comparând cele două texte, **A și B. 4 p.**
2. Explică, în 4-6 rânduri (40-60 de cuvinte), semnificația titlului *Cântec pentru lumină*, valorificând și conținutul de idei al textului. **8 p.**

b) Scrierea despre textul ficțional- 30 p.

Scrie o compunere de minimum 20 de rânduri (200 de cuvinte) în care, valorificând conținutul textului **A**, *Cântec pentru lumină*, să prezinți particularitățile operei literare.

În alcătuirea compunerii vei avea în vedere următoarele repere:

- ilustrarea, cu exemple din text, a două caracteristici ale operei literare; **6 p.**
- evidențierea, cu exemple din text, a raportului dintre realitate și ficțiune; **8 p.**

- identificarea și interpretarea expresivității a două imagini artistice și a două figuri de stil diferite **8 p.**
- identificarea elementelor de construcție a operei literare menționate; **4 p.**
- interpretarea originală a ideilor ilustrate în text; **4 p.**

Redactarea răspunsului la punctul **b - 8 puncte** - unitatea compoziției – 1p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul – 1p.; coerența exprimării și a textului – 1p.; ortografie – 1p.; punctuația – 1p, așezarea în pagină – 1p, respectarea numărului minim de rânduri - 2 p

SUBIECTUL AL II-LEA- Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Exprimă-ți opinia, într-un text de minimum 10 rânduri (100 de cuvinte), despre bucuria copilului de a descoperi natura, valorificând și semnificațiile secvenței din textul **B**, *Ochii sunt frumoși dacă sunt luminoși*.

SUBIECTUL AL III-LEA- Elemente de construcție a comunicării (50 de puncte)

1. Desparte în silabe cuvintele *târzie, mahnite, bieții* (din textul **A**) și cuvintele *printre, reflectă, aerul, frumoși, ochii* (din textul **B**). **8 puncte**
2. Selectează, din primul text, trei cuvinte monosilabice care conțin diftongi diferiți, iar din al doilea text, trei cuvinte plurisilabice care conțin hiaturi. Transcrie, din fiecare cuvânt selectat, grupul de sunete cerut. **6 puncte**
3. Scrie câte un antonim pentru cuvintele subliniate în textul **A**, *târzie, mahnite* și câte un sinonim, potrivit sensului din textul **B**, pentru cuvintele subliniate, *se bazează, prețioase*. **4 puncte**
4. Precizează felul propoziției *Lumină, lumină, mai stai!*, ținând cont de structura/alcătuirea acesteia. **2 puncte**
5. Transcrie, din primul text, trei verbe la moduri predicative diferite, precizându-le. **6 puncte**
6. Identifică valoarea morfologică a verbului *a fi* din secvența *cei mai frumoși sunt ochii de culoarea cerului*. Alcătuiește două enunțuri cu celelalte valori ale acestui verb, precizându-le. **6 puncte**
7. Precizează timpul verbului din structura *Ce-or face la iarnă?*. Alcătuiește două enunțuri cu verbul selectat, la moduri nepredicative diferite, pe care le vei preciza. **6 puncte**
8. Menționează numărul sunetelor, menționând numărul de vocale, semivocale, consoane, pentru fiecare dintre cuvintele: *mângâi, tăciune, nuci, pustii* **4 puncte**
9. Motivează utilizarea primului semn de punctuație din secvența *Printre ornamente sunt fundamentale cele care se bazează pe lumină și culoare: marmura e frumoasă pentru albul său, metalele pentru lumina pe care o reflectă*. **4 puncte**
10. Construiește două enunțuri în care să utilizezi câte un termen din familia lexicală a substantivului *lumină*. **4 puncte**